Lieta Nr.C31380111

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 27.aprīlī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese E. Stelte-Auziņa,
ar tiesas sēžu sekretāri A. Orlovsku,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] 2011.gada 18.aprīlī AS /Nosaukums A/ (turpmāk – prasītāja) cēlusi tiesā prasību pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētājs) un /pers. B/ (turpmāk – atbildētāja) par parāda piedziņu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1330., 1587., 1652., 1934., 1943., 1753., 1756., 1716., 1717., 1720., 1722.pantu un Civilprocesa likuma 127., 26., 34., 41. un 195.pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas, aizdevuma pamatsummu Ls 97 025,99, procentus par aizdevuma lietošanu Ls 1 531,87, līgumsodu līdz 2010.gada 10.augustam Ls 573,83 un līgumsodu no 2010.gada 11.augustā līdz 2011.gada 23.martam Ls 22 176,28, kopā Ls 121 307,97, atļaut prasītājai realizēt ķīlas tiesības, kas izriet no 2006.gada 18.decembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgtajiem Ķīlas (hipotēkas) līgumiem Nr.AG06494/H-1 un Nr.AG06494/H-2, piedzīt visus tiesāšanās izdevumus un atzīt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no parāda pamatsummas.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2006.gada 18.decembrī prasītāja un atbildētājs noslēdza Kredīta līgumu Nr.AG06494 ar grozījumiem par aizdevuma 142 000,00 *euro* izsniegšanu. 2006.gada 21.decembrī prasītāja un atbildētāja noslēdza Galvojuma līgumu Nr.AG06494/G-1. 2006.gada 18.decembrī prasītāja un atbildētājs noslēdza Ķīlas (hipotēkas) līgumu Nr.AG06494/H-1 par atbildētājam piederošā nekustamā īpašuma – /adrese/, kadastra Nr./numurs A/, ieķīlāšanu un Ķīlas (hipotēkas) līgumu Nr.AG06494/H-2 par atbildētājam piederošā nekustamā īpašuma – 17920/1631716 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/, lietošanā atklāta autostāvvieta Nr.23, ieķīlāšanu.

Atbildētājs uzņemtās saistības nav izpildījis. Atbildētājam parāds veidojies no 2009.gada 25.augusta. 2010.gada 23.jūlijā prasītāja nosūtīja Paziņojumu par atkāpšanos no līguma, aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņa noteikšanu un parāda piedziņas uzsākšanu ar Nr.21.21-2188 par aizdevuma atmaksas beigu termiņu nosakot 2010.gada 10.augustu. Aizņēmējs brīdināts, ka parāda neatmaksāšanas gadījumā, prasītāja parādu atgūs ar tiesas starpniecību.

[2] 2011.gada 16.maijā tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi par celto prasību, kuros, atsaucoties uz Civillikuma 1., 492., 1347., 1349., 1415., 1592., 1657., 1773., 1998., 2042., 2147., 2148., 2220., 2347.pantu un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1., 3., 5., 6., 14., 29., lūdz prasību atzīt par nepamatotu un noraidīt.

Paskaidro, ka prasītāja iepazinās ar atbildētāja ienākumiem, aizdevuma izlietojuma mērķiem, iespējām atmaksāt aizdevuma summu un izvērtēja abu atbildētāju iespējas minēto aizdevumu atmaksāt. Atbildētājs bankas 2010.gada 23.jūlija paziņojumu nav saņēmis, līdz ar to atbildētājs nezināja, ka prasītājs ir vienpusēji atkāpies no līguma. Prasītāja visus atbildētāja lūgumus, aicinājumus un piedāvājumus atstāja bez ievērības, atsakoties slēgt jebkādas vienošanās pie kredīta līguma, pagarināt saistību izpildes termiņu vai atvieglot tā nosacījumus.

Kredīta līguma 20.3. un 20.5.1.punkti un prasītājas kā kreditora tiesību izlietošana, vienpusēji atkāpjoties no kredīta līguma un atprasot neatmaksāta aizdevuma summas samaksu pilnā apmērā, faktiski rada atbildētājam smagas sekas, kas nebūtu pieļaujams saskaņā ar labas ticības principu. Kredīta līguma 20.5.1.punkts ir pretrunā ar labticīguma un vienlīdzības prasībām. Pusēm ir jāņem vērā kopējais darījuma konteksts un nav pieļaujama atkāpšanās no ilgtermiņa līguma, ja kavēts 1 vai vairāki maksājumi. Minētie kredīta līguma punkti ir atzīstami par spēkā neesošiem un atbildētājam ir tiesības prasīt, lai viņš tiktu atbrīvots no pienākuma samaksāt prasītājas norādīto naudas summu. Prasītājas un atbildētāja kā patērētāja tiesiskās attiecības ir nevienlīdzīgas, un prasītājs ir uzspiedis atbildētājam netaisnīgus kredīta līguma noteikumus. Kredīta līgumā nav ievēroti civiltiesību pamatprincipi - laba ticība, taisnprātība un risku vienlīdzīga sadalīšana.

Prasītāja ir rupji pārkāpusi Civillikuma 1., 2042.pantu, Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 6.pantu un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 4.punktu.

Kredīta līguma noteikumi ir uzskatāmi par savstarpēji neapspriestiem, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus. Kredīta līgumā atrodami vēl citi patērētāju tiesību pārkāpumi - piemēram, 14.2. un 14.3.punkti (par netaisnīgu komisijas maksu piemērošanu); 20.5.6.punkts (kas nekustamā īpašuma tirgus vērtības pazemināšanās risku uzliek tikai atbildētājam); 21.2. punkts (kas uzliek risku par valūtas svārstībām patērētājam) un citi. Pie līguma parakstīšanas kredītiestādes pārstāvis norādīja uz attiecīgu vietu dokumentos, kur patērētājam parakstīties, neviens no līguma noteikumiem, izņemot kredīta summu un ķīlas priekšmetu (kas katrā gadījumā ir individuāli), netika iepriekš apspriests, atbildētājam netika piedāvāta iespēja pārskatīt kādu no līguma noteikumiem, tāpat atbildētāja uzmanība netika vērsta uz līguma noteikumiem, kuri nostāda patērētāju ārkārtīgi neizdevīgā stāvoklī.

Atsaucoties uz Civillikuma 492., 1347., 1349., 1657., 1773., 1998., 2147.-2148., 2220., 2347.pantu, UNIDROIT Starptautisko komerclīgumu principu 7.1.7.pantu un ANO 1980.gada 11.aprīļa Vīnes konvencijas „Par starptautiskajiem preču pirkuma pārdevuma līgumiem" 79.panta 1.punktu, uzskata, ka saistību neizpilde ir attaisnojama ar nepārvaramas varas apstākļiem, kas iestājušies konkrētajā gadījumā – pasaules ekonomiskā krīze, un liedz pienācīgi izpildīt saistības pret prasītāju.

2011.gada 16.maijā tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi par celto prasību, kuros, atsaucoties uz Civillikuma 1., 492., 1347., 1349., 1415., 1592., 1657., 1773., 1998., 2042., 2147., 2148., 2220., 2347.pantu un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1., 3., 5., 6., 14., 29., lūdz prasību atzīt par nepamatotu un noraidīt.

Paskaidro, ka galvojuma līgums slēgts uz kredīta līguma pamata un prasītāja izvērtēja atbildētājas iespējas minēto aizdevumu atmaksāt. Atbildētāja bankas 2010.gada 23.jūlija paziņojumu nav saņēmusi, līdz ar to atbildētāja nezināja, ka prasītājs ir vienpusēji atkāpies no līguma. Prasītāja visus atbildētājas lūgumus, aicinājumus un piedāvājumus atstāja bez ievērības, atsakoties slēgt jebkādas vienošanās pie kredīta līguma, pagarināt saistību izpildes termiņu vai atvieglot tā nosacījumus.

Kredīta līguma 20.3. un 20.5.1.punkti un prasītājas kā kreditora tiesību izlietošana, vienpusēji atkāpjoties no kredīta līguma un atprasot neatmaksāta aizdevuma summas samaksu pilnā apmērā, faktiski rada atbildētājai smagas sekas, kas nebūtu pieļaujams saskaņā ar labas ticības principu. Kredīta līguma 20.5.1.punkts ir pretrunā ar labticīguma un vienlīdzības prasībām. Pusēm ir jāņem vērā kopējais darījuma konteksts un nav pieļaujama

atkāpšanās no ilgtermiņa līguma, ja kavēts 1 vai vairāki maksājumi. Minētie kredīta līguma punkti ir atzīstami par spēkā neesošiem un atbildētājai ir tiesības prasīt, lai viņa tiktu atbrīvota no pienākuma samaksāt prasītājas norādīto naudas summu. Prasītājas un atbildētājas kā patērētāja tiesiskās attiecības ir nevienlīdzīgas, un prasītājs ir uzspiedis atbildētājai netaisnīgus līguma noteikumus. Kredīta līgumā nav ievēroti civiltiesību pamatprincipi - laba ticība, taisnprātība un risku vienlīdzīga sadalīšana.

Prasītāja ir rupji pārkāpusi Civillikuma 1., 2042.pantu, Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 6.pantu un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 4.punktu.

No prasības pieteikuma secināms, ka banka vērsusies gan pret atbildētāju, gan pret parādnieku solidāri.

Kredīta līguma noteikumi ir uzskatāmi par savstarpēji neapspriestiem, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus. Kredīta līgumā atrodami vēl citi patērētāju tiesību pārkāpumi - piemēram, 14.2. un 14.3.punkti (par netaisnīgu komisijas maksu piemērošanu); 20.5.6.punkts (kas nekustamā īpašuma tirgus vērtības pazemināšanās risku uzliek tikai atbildētājam); 21.2. punkts (kas uzliek risku par valūtas svārstībām patērētājam) un citi. Pie līguma parakstīšanas kredītiestādes pārstāvis norādīja uz attiecīgu vietu dokumentos, kur patērētājam parakstīties, neviens no līguma noteikumiem, izņemot kredīta summu un ķīlas priekšmetu (kas katrā gadījumā ir individuāli), netika iepriekš apspriests, atbildētājai netika piedāvāta iespēja pārskatīt kādu no līguma noteikumiem, tāpat atbildētājas uzmanība netika vērsta uz līguma noteikumiem, kuri nostāda patērētāju ārkārtīgi neizdevīgā stāvoklī.

Atsaucoties uz Civillikuma 492., 1347., 1349., 1657., 1773., 1998., 2147.-2148., 2220., 2347.pantu, UNIDROIT Starptautisko komerclīgumu principu 7.1.7.pantu un ANO 1980.gada 11.aprīļa Vīnes konvencijas „Par starptautiskajiem preču pirkuma pārdevuma līgumiem" 79.panta 1.punktu, uzskata, ka saistību neizpilde ir attaisnojama ar nepārvaramas varas apstākļiem, kas iestājušies konkrētajā gadījumā – pasaules ekonomiskā krīze, un liedz pienācīgi izpildīt saistības pret prasītāju.

[3] 2013.gada 11.martā tiesā saņemta atbildētāja pretprasība, kurā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1., 9., 10., 78., 127., 406.panta otro daļu, 127.pantu, Civillikuma 1., 5., 1459., 1461., Kredītiestāžu likuma 52., 60.pantu un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas Kredītriska pārvaldīšanas normatīvo noteikumu 27.punktu un 25.8.apakšpunktu, lūdz atzīt par spēkā neesošu Kredīta līgumu Nr.AG06494 no līguma noslēgšanas brīža un atzīt par spēkā neesošu Ķīlas (hipotēkas) līgumu Nr.AG06494/H-1 no līguma noslēgšanas brīža.

Pretprasības pieteikumā norādīts, ka 2006.gada 18.decembrī prasītāja un atbildētājs noslēdza Kredīta līgumu Nr.AG06494 un Ķīlas (hipotēkas) līgumu Nr.AG06494/H-1. Norāda, ka noslēgtie līgumi neatbilst Civillikuma, Kredītiestāžu likuma un citu normatīvo aktu noteikumiem un līdz ar to būtu atzīstami par spēkā neesošiem no to noslēgšanas brīža un piedziņai pakļaujama tikai parāda pamatsumma, nevis līgumsods un jebkādi procentu maksājumi.

Prasītāja ir pārkāpusi labticīguma prasības, kā arī sniegusi kredītņēmējam, t.i. atbildētājiem, nepatiesu informāciju par kredīta līguma, kā arī tā nodrošinājumu līgumu noslēgšanas nosacījumiem un riskiem ar nolūku ar viltu piedabūt kredītņēmēju izdarīt savām interesēm pretēju darbību, t.i. noslēgt Aizdevumu un Hipotēkas līgumus. Līgumā iekļauti virkne patērētājam neizdevīgi un netaisnīgi līguma noteikumi.

Tā par galveno Aizdevumu līguma noslēgšanas nosacījumu tika izvirzīts pietiekama hipotekārā nodrošinājuma garantēšana, kura vērtība pārsniegtu aizdevuma summu par 20%. Kā arī vadoties no sarunām ar bankas pārstāvjiem bija skaidri saprotams, ka gadījumā, ja atbildētāji nespēs pildīt uzņemtās kredītsaistības ar nekustamā īpašuma realizācijā iegūtie līdzekļi būs pietiekami kredītsaistību segšanai un papildus nodrošinājumi netiks ne tikai prasīti, bet arī nebūs vajadzīgi. Atbildētāji netika informēti par iespējamām nekustāmo īpašumu tirgus svārstībām, par ko prasītāja varēja un tai vajadzēja zināt, kā rezultātā nekustamā īpašuma piespiedu realizācijas vērtība nesegtu pat trešdaļu no izsniegtā kredīta.

Prasītāja izvērtējot nodrošinājumu, ņēma vērā sevis akceptēta sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējumu, kas bija acīmredzami nepareizs un nepamatots patiesajā īpašuma vērtībā. Līdz ar to prasītāja ir rīkojusies apzināti ļaunprātīgi. Atbildētāji, pamatojoties uz prasītājas nepatieso un nepilnīgi sniegto informāciju, uz maldīgiem pamatiem pieņēma lēmumu slēgt aizdevuma un hipotēkas līgumu. Atbildētāji ir pārliecināti, ka gadījuma, ja prasītāja būtu sniegusi pilnīgu un patiesu sev pieejamo informāciju iepriekšminētie līgumi nemaz netiktu noslēgti. Prasītāja līguma slēgšanas procesā pārkāpusi likumu ar viltu piedabūjot kredīta ņēmēju slēgt kredīta un hipotēkas līgumu ar neizdevīgiem nosacījumiem un summu, kas nav samērīga nedz ar nodrošinājumu patieso vērtību, nedz ar kredītņēmēja patiesajām spējām atmaksāt kredītu.

Atbildētāji ir vairākkārtēji kontaktējušies ar banku, lai rastu iespēju vienoties par abpusēji izdevīgu risinājumu, izvairoties no ilgstošas un neizdevīgas piespiedu izpildes, pārskatot kredītu apmaksas grafiku un nosakot mazākus ikmēneša maksājumus. Neskatoties uz atbildētāju vairākkārtējiem centieniem norunāt tikšanās laiku, prasītāja šādu iespēju pastāvīgi ir noraidījusi. Atbildētāju rīcībā nav un uz līgumu slēgšanas brīdi nebija nepieciešamo resursu un instrumentu, lai objektīvi un ar augstu ticamības pakāpi novērtētu ekonomisko situāciju valstī, kā arī konkrētajā uzņēmējdarbības virzienā. Tomēr šādas iespējas ir prasītājai, kura algo daudz un dažādus speciālistus, kuru uzdevums ir gan Latvijas, gan pasaules tirgu monitorings. Līdz ar to prasītājas rīcībā uz kredīta izsniegšanas brīdi bija informācija, par tirgu tendencēm vismaz tuvāko divu gadu laikā.

[4] 2013.gada 27.martā tiesā saņemti prasītājas rakstveida paskaidrojumi par atbildētāja pretprasību, kuros prasītāja uzskata, ka pretprasība ir nepamatota un noraidāma.

Paskaidrojumos norāda, ka atbildētāja atsauce gan uz Civillikuma 1440.pantu par brīvu gribu tiesiskā darījumā, gan uz Kredītiestāžu likumu, norādot tiesai, ka bankai patstāvīgi jāpārbauda un jādokumentē kredīta ņēmēja spēja pildīt līgumā noteiktās saistības, kā arī, ka viņš ar viltu piedabūts izdarīt savām interesēm pretēju darbību, t.i. - noslēgt aizdevuma un hipotēkas līgumus, nav pamatota, jo, lai saņemtu aizdevumu kredītiestādē, saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 73.pantu, potenciālais klients aizpilda „Kredīta pieprasījumu privātpersonai", kurā tiek norādīta gan vēlamā kredīta summa un valūta, gan kredīta mērķis, kā arī dati par kredīta pieprasītāja ikmēneša ienākumiem pēc nodokļu nomaksas un summu, ko tiek plānots mēnesī novirzīt kredīta un procentu nomaksai. 2006.gada 30.novembra kredīta pieprasījumā atbildētājs kā vēlamo kredīta summu bankai norādījis 143 000 *euro* un kredīta mērķi - dzīvokļa iegādi.

Persona, kas vēlas iegādāties nekustamo īpašumu, bet tā iegādei vēršas kredītiestādē pēc naudas līdzekļiem, paraksta ne tikai kredīta un ķīlas (hipotēkas) līgumus bankā, bet noslēdz arī attiecīgus pirkuma līgumus par nekustamā īpašuma iegādi ar šī nekustamā īpašuma pārdevēju, kas arī ir īpašuma tiesību maiņas pamats zemesgrāmatā. Līdz ar to nekustamā īpašuma iegāde nenotiek tikai noslēdzot kredīta līgumu, bet klientam parakstot vairākus dokumentus, kur banka nav iesaistīta un kas pēc tam vēl tiek iesniegti attiecīgajā zemesgrāmatas nodaļā.

Kredītiestāde var piešķirt naudas līdzekļus nekustamā īpašuma iegādei, bet nekustamos īpašumus vērtē apmācītas un atbilstoši normatīvajiem aktiem sertificētas personas. 2006.gada 23.novembra SIA „VCG Ekspertu Grupa" sertificēta vērtētāja /pers. E/ sagatavotais atzinums par nekustamā īpašuma /adrese B//adrese/ ? vērtību satur gan apliecinājumu, ka personas, kas parakstījušas ziņojumu nav ieinteresētas neobjektīvi atspoguļot tirgus vērtību, gan ka šis vērtējums izstrādāts saskaņā ar profesionālo neatkarīgo vērtētāju ētikas un standartu principiem. Atbildētāja apgalvojumi, ka bankai bija jāspēj prognozēt tirgus 2 gadus uz priekšu, nav korekti, jo nekustamo īpašumu cenu straujais samazinājums un finanšu krīze skāra gan Latviju, gan citas Eiropas un pasaules valstis.

Prasītāja norāda, ka atbildētājs nonāk pretrunā pats ar saviem apgalvojumiem, jo, neskatoties uz lūgumu tiesai atzīt par spēkā neesošu kredīta līgumu no tā noslēgšanas brīža, vienlaicīgi atbildētājs norāda, ka piedziņai pakļaujama tikai parāda pamatsumma, nevis līgumsods un jebkādi procentu maksājumi. Līdz ar to atbildētājs faktiski atzīst neatmaksātās pamatsummas parāda esamību un lūgums tiesai atzīt kredīta līgumu par spēkā neesošu nav skaidrs, jo saskaņā ar kredīta līgumu bankas pienākums pret aizņēmēju ir izsniegt aizdevumu. Šo pienākumu prasītāja ir izpildījusi pilnā apmērā, ko pierāda gan prasītājas prasības pieteikumam par parāda piedziņu pievienotais pielikums „Veiktās kredīta izmaksas", tāpat šāds aizņēmēja apgalvojums. Prasītāja naudas līdzekļus ir izsniegusi, aizņēmējs īpašumu ir iegādājies, līdz ar to viņam ir jāizpilda savas saistības pret banku.

Nav pamatoti apgalvojumi, ka prasītāja ir vēlējusies ātrāku ķīlas realizāciju, to pierāda fakts par lietas izskatīšanu prasības tiesvedības kārtībā, neizmantojot citas iespējas realizēt ķīlas tiesību, kas ir publiska, zemesgrāmatā reģistrētā. Tāpat nepamatoti ir atbildētāja apgalvojumi, ka banka nav vēlējusies ar atbildētāju sadarboties – saskaņā ar klienta lūgumu 2009.gada 9.februārī tika noslēgti grozījumi Kredīta līgumā, ar ko atbildētājam tika dota iespēja neveikt pamatsummas maksājumus 6 mēnešus.

Par ķīlas (hipotēkas) līguma spēkā neesamību prasītāja primāri vērš uzmanību uz faktu, ka saistību izpildes nodrošināšanai ar atbildētāju tika noslēgts ne tikai 2006.gada 18.decembra Ķīlas (hipotēkas) līgums Nr.AG06494/H-1, saskaņā ar kuru atbildētājs ieķīlāja sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese C/ (kadastra Nr./numurs A/), bet arī Ķīlas (hipotēkas) līgums Nr.AG06494/H-2, saskaņā ar kuru atbildētājs ieķīlāja 17920/1631716 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese A/ (kadastra Nr./numurs B/), lietošanā atklāta autostāvvieta Nr.23. Nav saprotams, kāpēc atbildētājs lūdzis tiesu atzīt par spēkā neesošu tikai vienu ķīlas (hipotēkas) līgumu, līdz ar to arī nav skaidrs, kāpēc atbildētāja ieskatā viens ķīlas (hipotēkas) līgums noslēgts ar viltu, bet otrs nē. Tāpat atbildētājs parakstījis ne tikai ķīlas (hipotēkas) līgumus, bet arī attiecīgus nostiprinājuma lūgumus zemesgrāmatu nodaļai, kā rezultātā ķīlas (hipotēkas) līgumi tika reģistrēti zemesgrāmatā. Ievērojot Civilprocesa likuma 178.panta trešajā daļā noteikto, nostiprinot zemesgrāmatā hipotēku, minēto aktu patiesīgums nav apšaubāms.

[5] Atbildētāji uz tiesas sēdi nav ieradušies, neierašanos attaisnojošus dokumentus tiesā nav iesnieguši, nav lūguši izskatīt lietu pēc būtības bez viņu klātbūtnes vai atlikt lietas izskatīšanu. Par tiesas sēdi atbildētājiem paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 56. un 156.pantu tiesa uzskata par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāju klātbūtnes tiesas sēdē.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāve /pers. G/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un motīviem, un lūdza piedzīt pamatparādu 138 055,54 *euro*, procentus par aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2009.gada 25.augusta līdz 2010.gada 10.augustam 2 179,66 *euro*, līgumsodu līdz 2010.gada 10.augustam 816,49 *euro* un līgumsodu no 2010.gada 11.augustā līdz 2011.gada 23.martam 31 554,00 *euro*, kopā 172 605,69 *euro*. Papildus paskaidroja, ka 2010.gada 23.jūlijā prasītāja nosūtīja atbildētājiem paziņojumu par atkāpšanos no līguma kā gala termiņu nosakot 2010.gada 10.augustu. Kredīts tika izmaksāts aizņēmēja kredīta kontā, atbilstoši līguma 1.4.punktam, ko apliecina konta izdruka. Pretprasību uzskatīja par nepamatotu un noraidāmu. Uzturēja rakstveida paskaidrojumos par pretprasību norādītos argumentus. Norādīja, ka Kredītiestāžu likuma 73.pants nosaka kredītņēmēja pienākumu iesniegt pierādījumus par savu faktisko finansiālo stāvokli. Nekustamā īpašuma stāvokli, ko klients vēlas iegādāties, vērtē vērtētāji, nevis banka un attiecīgo vērtējumu bankā iesniedz pats kredītņēmējs. Atbildētājs nonāk pretrunās lūdzot atzīt kredīta līgumu par spēkā neesošu, vienlaicīgi norādot, ka ir pamats piedziņai tikai par pamatparādu. Atbildētājs pats parakstīja hipotēkas līgumu, parakstīja nostiprinājuma līgumu pie notāra un sniedza dokumentus zemesgrāmatā.

M o t ī v u d a ļ a

[6] Noklausījusies prasītājas pārstāves paskaidrojumus tiesas sēdē un novērtējusi lietas materiālus kopumā, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji, pretprasība noraidāma.

[7] Prasītāja cēlusi prasību, lūdzot piedzīt no atbildētāja, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas, aizdevuma pamatsummu Ls 97 025,99, procentus par aizdevuma lietošanu Ls 1 531,87, līgumsodu līdz 2010.gada 10.augustam Ls 573,83 un līgumsodu no 2010.gada 11.augusta līdz 2011.gada 23.martam Ls 22 176,28, kopā Ls 121 307,97, piedzīt visus tiesāšanās izdevumus, kā arī atļaut prasītājai realizēt ķīlas tiesības, kas izriet no 2006.gada 18.decembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgtajiem Ķīlas (hipotēkas) līgumiem Nr.AG06494/H-1 un Nr.AG06494/H-2 un atzīt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no parāda pamatsummas, bet atbildētājs cēlis pretprasību, lūdzot atzīt par spēkā neesošiem Kredīta līgumu Nr.AG06494 un Ķīlas (hipotēkas) līgumu Nr.AG06494/H-1 no līgumu noslēgšanas brīža.

Atbilstoši Civillikuma 1427.pantam, pie tiesiska darījuma būtības pieder tā taisītāja gribas izteikums, bet divpusējā vai vairākpusējā darījumā vajadzīgs visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums. Kamēr griba nav vēl izteikta, tai nav nekāda tiesiska spēka.

Civillikuma 1934.pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Ņemot vērā Civillikuma 1934., 1943.pantu nosacījumus, lai aizdevuma līgums kā reāllīgums radītu likumā noteiktās sekas līgumslēdzējiem, nepieciešama reāla naudas vai cita aizdevuma priekšmeta nodošana aizņēmējam. Tātad izskatāmajā lietā nepieciešams konstatēt aizdevuma izsniegšanas faktu.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījums vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

[8] Prasītāja parāda esamības faktu pamato ar šādiem rakstveida pierādījumiem:

1) ar 2006.gada 18.decembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgto Kredīta līgumu Nr.AG06494 ar grozījumiem, kas apliecina, ka prasītāja izsniedza, bet atbildētājs pieņēma un apņēmās atmaksāt naudas aizdevumu 142 000,00 *euro* apmērā katra mēneša 7. datumā, sākot no 2008.gada 7.janvāra;

2) ar 2006.gada 18.decembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgto Ķīlas (hipotēkas) līgumu Nr.AG06494/H-1 un Ķīlas (hipotēkas) līgumu Nr.AG06494/H-2, kuri apliecina, ka atbildētājs saistību izpildes nodrošināšanai ieķīlāja sev piederošo nekustamo īpašumu – /adrese/, kadastra Nr./numurs A/, un nekustamo īpašumu – 17920/1631716 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/, lietošanā atklāta autostāvvieta Nr.23;

3) ar 2006.gada 21.decembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgto Galvojuma līgumu Nr.AG06494/G-1, kas apliecina, ka atbildētāja saistību nodrošināšanai, atbildētāja uzņēmās atbildēt par atbildētāja saistību kā pats parādnieks;

4) ar 2010.gada 23.jūlija Paziņojumu par atkāpšanos no līguma, aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņa noteikšanu un parāda piedziņas uzsākšanu Nr.2010-21.18.7-2188, kas adresēts atbildētājiem un apliecina, ka prasītāja informējusi atbildētājus, ka maksājumu termiņu kavējumu dēļ, prasītāja atkāpjas no kredīta līguma un pieprasīja atbildētājiem veikt parāda samaksu līdz 2010.gada 10.augustam.

[9] Tiesa atzīst, ka minētie rakstveida pierādījumi atzīstami par tādiem, kas pierāda, ka atbildētājs, parakstot 2006.gada 18.decembra Kredīta līgumu Nr.AG06494, saņēma un apņēmās atmaksāt prasītājai naudas aizdevumu 142 000,00 *euro* apmērā, ko prasītāja izsniedza atbildētājam ar mērķi iegādāties nekustamo īpašumu – /adrese/.

Lietā nav iegūti pierādījumi atbildētāju rakstveida paskaidrojumos norādītajiem apstākļiem – ka atbildētāji nezināja, ka prasītājs ir vienpusēji atkāpies no līguma, ka prasītāja atteicās slēgt jebkādas vienošanās pie kredīta līguma, ka prasītāja ir uzspiedusi atbildētājiem netaisnīgus kredīta līguma noteikumus, ka Kredīta līgumā nav ievēroti civiltiesību pamatprincipi – labas ticības princips, taisnprātība un risku vienlīdzīga sadalīšana, ka prasītāja būtu pārkāpusi Civillikuma 1., 2042.pantu, Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 6.pantu un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 4.punktu, ka atbildētājiem netika piedāvāta iespēja pārskatīt kādu no līguma noteikumiem.

Tiesas ieskatā 2011.gada 15.aprīļa Kredītu atmaksas izdruka par periodu no 2006.gada 14.decembra līdz 2011.gada 15.aprīlim pierāda, ka atbildētājs līguma nosacījumus bija pieņēmis un pildījis līdz 2009.gada 25.augustam. Līdz ar to tiesa atzīst, ka pildot kredīta līguma nosacījumus vairāk kā divus gadus, atbildētājs ir tos atzinis gan par apspriestiem, gan taisnīgiem. Tā kā atbildētāji savos iebildumos norādītajiem apstākļiem nav pievienojuši citus pierādījumus, nav norādījuši uz šādu pierādījumu esamību, tiesa secina, ka atbildētāju iebildumi ir nepamatoti un tiesas ieskatā ir pierādīts prasītājas apgalvojums, ka atbildētāji nav izpildījuši ar līgumu uzņemtās saistības.

[10] Atbildētājs savu pretprasību pamatojis ar Civilprocesa likuma 1., 9., 10., 78., 127., 406.panta otro daļu, 127.pantu, Civillikuma 1., 5., 1459., 1461., Kredītiestāžu likuma 52., 60.pantu un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas Kredītriska pārvaldīšanas normatīvo noteikumu 27.punktu un 25.8.apakšpunktu.

Atbildētājs nav pierādījis nevienu no pretprasības pamatojumiem, ne viltu, ne maldinājumu no prasītājas puses, ne to, ka prasītāja būtu pārkāpusi labas ticības principu, ne to, ka prasītāja būtu rīkojusies apzināti ļaunprātīgi. Lietas izskatīšanas gaitā netika uzaicināta arī neviena persona kā liecinieks. Lietas izskatīšanas gaitā atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, ka viņš būtu vērsies Patērētāju tiesību aizsardzības centrā ar lūgumu izvērtēt līguma noteikumus.

Tiesa atzīst, ka no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta izriet, ka neapspriests līguma noteikums pats par sevi nav atzīstams par netaisnīgu, papildus ir jākonstatē, ka tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam, kā arī jākonstatē kāda no šajā pantā iekļautajām netaisnīguma pazīmēm.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktā noteikts, ka par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Tiesa atzīst, ka jāņem vērā, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma mērķis ir nevis atbrīvot patērētāju no atbildības par līguma pārkāpumiem, bet gan aizsargāt patērētāju kā vājāko darījuma pusi pret pakalpojuma sniedzēja ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu, tajā skaitā, prasot nesamērīgus līgumsodus vai citas kompensācijas par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi.

Līdz ar to tiesa secina, ka atbildētāja iebildumi un atsauces uz Patērētāju tiesību aizsardzības likumu ir nepamatoti, un tiesa atzīst, ka līgumu noteikumi nav atzīstami par netaisnīgiem un līdz ar to pretprasība ir noraidāma.

[11] Vienlaikus tiesa atzīst, ka prasība daļā par līgumsoda līdz 2010.gada 10.augustam 816,49 *euro* un līgumsoda no 2010.gada 11.augusta līdz 2011.gada 23.martam 31 554,00 *euro* piedziņu ir apmierināma daļēji sekojošu motīvu dēļ.

Atbilstoši Civillikuma 1716.pantam, līgumsods ir pamet̄ums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Savukārt, Civillikuma 1652.panta 3.punkts noteic, ka parādnieka nokavējums iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Lietā nav strīda, ka noteiktajā termiņā atbildētājs maksājumus nav veicis, tādējādi pieļaujot nokavējumu, kādēļ viņam, atbilstoši līguma 6.1.punktam, ir pienākums maksāt līgumsodu. Prasītāja līgumsodu ir aprēķinājusi 816,49 *euro* apmērā līdz 2010.gada 10.augustam un 31 554,00 *euro* apmērā no 2010.gada 11.augusta līdz 2011.gada 23.martam.

Saskaņā ar Augstākās tiesas senāta spriedumu (Nr.SKC-644/2013) gadījumos, kad tiesīgā puse saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu paziņo par vienpusēju atkāpšanos, līgums ar minēto brīdi atzīstams par izbeigtu un nepastāv vairs līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumiskajiem procentiem un līgumsodu.

Tā kā prasītāja 2010.gada 23.jūlijā ir paziņojusi atbildētājam par vienpusēju atkāpšanos no līguma līdz ar 2010.gada 10.augustu, un minētajā datumā saskaņā ar atbildētājiem izsūtīto paziņojumu ir arī izbeigusi līguma darbību, tiesa atzīst, ka nav juridiska pamata piedzīt no atbildētājām līgumsodu, kas aprēķināts pēc līguma darbības izbeigšanas.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka prasība ir apmierināma daļēji un no atbildētāja piedzenams līgumsods līdz 2010.gada 10.augustam 816,49 *euro* apmērā.

[12] Lietā nav strīda, ka 2006.gada 21.decembrī parādnieka saistību pastiprināšanai, atbildētāja a r prasītāju noslēdza Galvojuma līgumu Nr.AG06494/G-1, un saskaņā ar minētā līguma 2.1. un 2.1.2.punktu, puses vienojās, ka galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda. Ņemot vērā minēto tiesa secina, ka atbildētāja ar 2006.gada 21.decembra Galvojuma līgumu Nr.AG06494/G-1 ir uzņēmusies subsidāru atbildību par visām atbildētājas saistībām, kas izriet no aizdevuma līguma, tādā pat apmērā kā pats parādnieks.

Tādejādi spriedumā prasītājai nosakāmas tiesības, piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētāja, vērst piedziņu pret galvotāju – lietā atbildētājas.

[13] Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summu piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1763.panta 1.punktam nosakāms, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis aizdevuma summas lielumu. Civillikuma 1765.panta ceturtā daļa nosaka, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu. Tiesa atzīst, ka nosakāmas prasītāja tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei, saņemt no atbildētājas likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no parāda pamatsummas.

[14] Kā izriet no Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas, apmierinot prasību, no atbildētāja par labu prasītājam piespriež tā samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..).

No atbildētāja, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas, prasītājas labā piedzenami prasītājas samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 1 926,45 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,83 *euro* (par prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu), kopā 1 934,28 *euro* apmērā.

[15] Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2013.gada 12.marta protokollēmumu nolemts, ka par valsts nodevu par pretprasību tiesa lems, kad tiks pieņemts galīgais nolēmums. Atbildētājs, iesniedzot pretprasību, samaksājis valsts nodevu 7,11 *euro* apmērā. Ņemot vērā, ka atbildētāja pretprasība noraidīta, no atbildētāja valsts labā piedzenama nesamaksātā valsts nodevas daļa par pretprasību 135,18 *euro*.

[16] Tiesas izdevumi, kurus nesedz prasītājas iemaksa – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 23,52 *euro* apmērā, piedzenami no atbildētāja, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas.

[17] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājiem nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[18] Pārrēķins uz *euro* valūtu veikts pamatojoties uz *Euro* ieviešanas kārtības likumu pēc Latvijas Bankas noteiktā lata piesaistes kursa *euro* - 1 EUR = LVL 0,702804.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Ņemot vērā iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8., 34., 35.panta 1.daļas 1.punkta, 41.panta 1.daļas, 92.-97.pantu, 189.-193.pantu, 195., 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

AS /Nosaukums A/ prasību pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, pamatparādu 138 055,54 *euro*, procentus par aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2009.gada 25.augusta līdz 2010.gada 10.augustam 2 179,66 *euro*, līgumsodu līdz 2010.gada 10.augustam 816,49 *euro* un tiesas izdevumus 1 934,28 *euro*, kopā 142 985,97 *euro* (viens simts četrdesmit divi tūkstoši deviņi simti astoņdesmit piecus *euro* un 97 centus).

Prasību daļā par līgumsoda par laika periodu no 2010.gada 11.augusta līdz 2011.gada 23.martam 31 554,00 *euro* apmērā piedziņu noraidīt.

Atzīt prasītājai AS /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības izmantot savas ķīlas tiesības saskaņā ar Ķīlas (hipotēkas) līgumiem Nr.AG06494/H-1 un Nr.AG06494/H-2, vēršot piedziņu uz ķīlas priekšmetiem – /pers. A/, personas kods /personas kods/, piederošo nekustamo īpašumu, kas atrodas /adrese/, ar kadastra Nr./numurs A/, un nekustamo īpašumu, kas atrodas /adrese/, ar kadastra Nr./numurs B/, lietošanā autostāvvieta Nr.23.

Atzīt AS /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no parāda pamatsummas.

/pers. A/ pretprasību par Kredīta līguma Nr.AG06494 un Ķīlas (hipotēkas) līguma Nr.AG06494/H-1 atzīšanu par spēkā neesošiem no līgumu noslēgšanas brīža noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā nesamaksāto valsts nodevas daļu par pretprasību 135,18 *euro* (viens simts trīsdesmit piecus *euro* un 18 centus), kas iemaksājami Valsts kases kontā Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, BIC kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 23,52 *euro* (deviņus *euro* un 87 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokuments, kas apliecina valsts nodevas samaksu valsts labā iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma teksta sastādīšanas dienas – 2015.gada 11.maija, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Lietas dalībnieks, kuram tiesas lēmums nosūtīts saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{2}pantu, apelācijas sūdzību var iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma noraksta izsniegšanas dienas.

Tiesnese: E. Stelte-Auziņa